

Testimonis d'un Déu que no estranya

Cristianisme i Justícia

Amb agraïment, a:

Pili Gómez

Beatriz Blesa

Antonio Cosías Gila

Txus Garcia

Sònia Moll Gamboa

Niurka Gibaja Yábar

Juanjo Peris

Aquesta publicació es distribueix gratuïtament. Col·labora i uneix-te a les persones que ho fan possible.

- Bizum codi: 05291
- Transferència: ES23 2100 3205 1225 0002 4607
- www.cristianismeijusticia.net/donatius

Edita Cristianisme i Justícia. Roger de Llúria, 13, 08010 Barcelona
Tel. 933 172 338, e-mail: info@fespinal.com, www.cristianismeijusticia.net
Imprimeix: Ediciones Rondas S.L. Dipòsit Legal: B 9295-2025
ISBN: 978-84-9730-563-1, ISSN: 0214-6495, ISSN (virtual): 2014-6574

Dibuix de la portada: Roger Torres. Edició: Anna Barba i Santi Torres
Traducció i correcció del text: Núria Garcia i Caldés. Maquetació: Pilar Rubio Tugas
Imprès en paper i cartolina ecològics. Maig del 2025

TESTIMONIS D'UN DÉU QUE NO ESTRANYA

Cristianisme i Justícia

Introducció	4
«Molt més que dos»	6
<i>Pili Gómez i Beatriz Blesa</i>	
Perdonar a qui ens fa mal. Ser LGTBIQ+ a l'Església, avui	12
<i>Antonio Cosías</i>	
«La nostra alegria, ningú no ens la prendrà» (Jn 16,20-23)	19
<i>Txus Garcia i Sònia Moll Gamboa</i>	
Ser i creure en l'amor de Déu	25
<i>Niurka Gibaja Yábar</i>	
Epíleg: de la foscor a la llum	28
<i>Juanjo Peris</i>	
Testimonis	31
Glossari	33

INTRODUCCIÓ

El quadern que tens a les mans és un quadern de testimonis. Hi podrem escoltar les veus de sis persones que generosament ens ofereixen el seu testimoni de fe, una fe que s'ha anat construint al llarg de vides marcades pel sofriment i la resistència, l'exclusió i la trobada, la relació conflictiva amb Déu i el descobriment del seu amor infinit.

Aquest quadern és d'alguna manera continuació d'*El reconeixement de les persones LGTBIQ+ en l'Església* (Quadern CJ núm. 229), i pretén estirar el fil del que James Martin SJ hi va plantejar:

L'acostament pastoral als catòlics LGTBIQ+ no és simplement una moda, ni una tendència passatgera, ni tan sols res que respongui a les «pressions» de la cultura, sinó una tasca constitutiva de l'Església i una missió que troba les seves arrels últimes als Evangelis.

En aquest sentit, ens sembla important partir de l'evidència que l'Església, com la societat, és plural en si mateixa. Al marge dels discursos i

d'idealitzacions perniciosos, a l'Església hi ha persones amb creences i vivències de la realitat, dels seus propis cossos i de les seves identitats sexuals i de gènere* molt diverses. I les volem escoltar.

Tanmateix, som conscients que el context social i eclesial en què ens movem és complex. Vivim en un món sorollós i cada vegada més polaritzat, fortament marcat per l'auge global de l'extrema dreta i en el qual la violència estructural, física i verbal contra les persones dels marges existencials és a l'ordre del dia. I aquests marges són cada vegada més amplis i estan cada vegada més poblats: persones migrants i refugiades, persones amb diversitat funcional, nens i nenes racialitzats,

persones amb orientacions sexuals dissidents, etc. Són els «exiliats amagats», aquells «cossos estranys» de què parla el papa Francesc a *Fratelli Tutti* (97-98). Davant d'aquestes realitats, el Papa ens convida a posar en primer pla

l'obertura universal de l'amor que no és [un aspecte] geogràfic sinó existencial. És la capacitat quotidiana d'ampliar el meu cercle, d'arribar a aquells que espontàniament no sento part del meu món d'interessos, encara que estiguin a prop meu. (FT, 97)

Igualment, reconeixem que, en el marc eclesial, les realitats d'aquestes persones han estat negades, castigades i excloses durant massa temps, com veurem quan llegim els testimonis. Gairebé sempre s'ha anteposat el judici moral (i d'una moral particular, la sexual) al testimoni viu, i s'ha desarticulat qualsevol temptativa d'escolta. És moment, doncs, de donar resposta i intentar fer justícia.

L'espai que oferim a continuació pretén generar un entorn segur, un es-

pai d'escolta atenta en què aquest *jo pensant* que som tots nosaltres –amb els nostres *a priori*, els nostres dubtes, els nostres judicis i prejudicis, però també la nostra capacitat d'estimar–, s'inclini per deixar espai al *tu que parla*. Un espai de reflexió que s'allunyi dels prejudicis que deshumanitzen les persones LGTBIQ+* i que s'obri al silenci orant que dona fruit.

Com es deia al principi, la fe que recorre i sustenta les vides d'aquestes persones ens il·lumina. Es tracta d'una fe profundament arrelada –«a prova de bombes», com dirà en Txus–. De fet, hi podrem albirar el Déu de l'existència, que és Amor, que és pare i mare, tendresa i carícia. Un Déu que estima incondicionalment. Un Déu que no «estranya», que no allunya, que no separa, que no exclou ningú. Un Déu purificat i renovat en Jesús.

Gràcies Pili, Bea, Antonio, Sònia, Txus, Niurka i Juanjo per la vostra generositat.

Cristianisme i Justícia

«MOLT MÉS QUE DOS»

Pili Gómez i Beatriz Blesa

Nosaltres som la Pili i la Bea. Vam rebre el do de l'amor i el vam acollir, no sense dificultats pròpies i contextuals, sobretot de l'entorn eclesial. Ens sentim *matrimoni*, ja que aquest sagrament és per a nosaltres el sagrament de l'amor, un amor entre dues persones que reflecteix l'amor de Crist a l'Església. I nosaltres ens estimem profundament i creiem en aquest amor com a imatge de l'amor de Jesús. Com a dones creients que som, sempre hem estat implicades en les nostres paròquies, col·laborant en la pastoral juvenil, amb les activitats del cor, en temes d'immigració o en qualsevol altre àmbit. Aquesta implicació neix d'una profunda experiència del Déu de Jesús a través de la seva Paraula, de la vida litúrgica i de la vida comunitària.

Un camí d'alliberament interior

Bea: Totes dues hem hagut de passar per un procés d'alliberament de consciència en l'àmbit del reconeixement o la lliure expressió de la nostra orientació sexual. En el meu cas, aquest procés ha tingut a veure amb l'acceptació de la meva condició de lesbiana perquè assumir-la em va costar molt d'esforç, temps i sofriment. Durant molts anys, vaig viure la meva orientació amb por, amb un gran sentiment de culpa i en silenci. Llavors vaig començar teràpia

psicològica, a la qual es va unir una experiència espiritual que finalment em va permetre dir en veu alta, per a mi mateixa i en el meu entorn, qui era de veritat. A partir d'aquí, quan vaig descobrir l'amor i vaig acceptar que m'havia enamorat de la Pili, vaig poder viure aquest amor sense sentiment de culpa o sense haver de carregar amb el pecat; quan hi vaig donar pas lliurement vaig trobar que, de cop i volta, la meva afectivitat i la meva sexualitat podien fluir amb naturalitat, amb algú que em corresponia i amb qui també

podia viure la meva fe i el compromís que aquesta fe comporta. L'amor va suposar la desaparició de la por que havia interioritzat, la por de mi mateixa.

L'únic conflicte real que vaig haver de resoldre era que jo, en aquell moment, estava en una congregació, i havia de discernir entre dos amors que m'ho demanaven tot. Al final, l'elecció per la Pili va tenir a veure amb la convicció que aquesta opció també era expressió de l'amor de Déu; que el fet d'estar amb la Pili em permetia viure el meu compromís amb Jesús i el seu evangeli, alhora que em possibilitava viure la meva afectivitat i la meva sexualitat sense por. I en tot aquest procés, vaig entendre que la por no ve de Déu.

Pili: Jo he format part d'una altra generació i no he hagut de passar per cap vivència de culpabilitat. No tenia molt clar què m'estava passant quan em vaig enamorar de la Bea, però sí que sabia que l'amor que ens unia era un regal i una benedicció de part de Déu; per a mi ha estat sempre un regal el fet que Déu em permetés trobar-me amb una persona que em coneixia des de l'arrel, amb qui podia compartir els meus somnis més profunds, les meves ferides o el camí quotidià des d'un Déu que hi donava sentit i fondària. Tanmateix, vam mantenir el silenci, un silenci que en el meu cas anava unit tant a la por de perdre la feina com a la voluntat de no ferir ni escandalitzar ningú. En el meu interior, la meva gran pena era no poder compartir sense cap reserva el vincle, preciós i sagrat, que la Bea i jo compartíem, i que ara ja fa més de quinze anys que vivim. Potser el camí d'alliberament interior que he viscut té a veure amb deixar de banda

les pors que m'aferraven per dins, pel què diran, per la por d'escandalitzar o d'haver de viure una doble vida que m'impedia ser jo mateixa.

Bea: Quan et reconeixes com a persona estimada tal com ets pel teu creador, salvada per Crist, plena de l'Esperit; quan reconeixes el teu amor per una altra persona com a manifestació de l'amor de Crist a la humanitat, el camí espiritual t'ajuda interiorment a fer un últim pas, el de l'expressió pública. Perquè entens finalment que dir que estimes una persona no pot escandalitzar els teus germans i germanes. I, si ho fa, el problema no és l'amor sinó una cultura, malauradament sostinguda per una doctrina del magisteri, que distingeix entre amors lícits i amors pecaminosos.

Comunitats alliberadores per créixer en l'amor

Bea: La comunitat ens ha acompanyat en tot aquest procés. Mentre nosaltres no ens reconeixíem com a parella, els nostres companys i companyes van actuar amb una discreció enorme i van respectar els nostres temps; però, quan vam sortir de l'armari, ens van saludar amb alegria. I amb la mateixa alegria, encara que no sempre ho hagin entès, han acollit la vida dels nostres fills, l'Andrés i el Pedro. De fet, potser una de les experiències més riques que hem viscut en el nostre grup ha estat la confrontació fraterna amb persones que no entenien ni compartien la nostra opció, sobretot quan ens vam plantejar ser mares. Aquest compartir des del més profund les nostres idees, la nostra fe i també les dificultats ha estat un procés

de creixement preciós en l'amor, en comunitat. Per això, per a nosaltres ha estat fonamental trobar-nos i dialogar amb la comunitat des de l'honestedat, des de la nostra fe, des del nostre ser criatures de Déu que es reconeixen en trobar-se amb els altres diferents, amb opcions distintes, però que ens obren a una trobada profunda entre fills i filles d'un mateix Déu.

Pili: De fet, tenim clara una cosa: és important comptar amb el suport de les persones de la comunitat, dels responsables, dels acompanyants sacerdots... Si la resposta al pas que es fa és de rebuig, com es pot mantenir la vinculació comunitària? De fet, coneixem parelles que estan vivint conflictes en les seves comunitats, i els és difícil demanar suport. És por? En el nostre cas, fins i tot els companys menys *gay friendly* han anat fent passos i, encara que puguin mantenir reticències «filosòfiques» o racionals, ens senten com una família més. El canvi es produeix en la realitat, en el contacte, no enfrontant discursos.

Pili: En el nostre procés d'alliberament personal i com a parella, la trobada amb la comunitat Ichthys (Comunitat de creients cristians LGTB+H) va suposar per a nosaltres un abans i un després. Aquesta comunitat va demanar ajuda a la nostra perquè se sentien exclosos, necessitaven altres comunitats cristianes amigues que els acompanyessin fent camí i nosaltres, quan hi vam veure persones creients que lluitaven per la seva fe i la seva identitat i no tenien por de reconèixer-se públicament, vam començar a preguntar-nos si volíem «viure a l'armari» tota la vida. Sentíem que la situació «ens anava petita» i que no volíem renunciar a

fer créixer el nostre amor. I veritablement, aquest camí es fa en comunitat.

Des d'aquell moment, els esdeveniments es van anar encadenant l'un darrere l'altre, la nostra vida va començar a fer un gir de 180°, i en menys d'un parell d'anys havíem format una família.

Bea: Aquests últims anys de camí en la nostra comunitat han estat vitals. La nostra comunitat de CVX (Comunitats de Vida Cristiana d'espiritualitat ignasiana) ja s'havia anat plantejant des de l'última assemblea nacional el tema de la diversitat com una nova línia de missió, com una frontera a la qual calia donar resposta davant de l'Església i la societat. Va ser a finals del 2020 quan va fer un manifest públic definint-se com a comunitat diversa en si mateixa, ja que alguns dels seus membres formen part del col·lectiu LGTBI, o simplement perquè són separats o divorciats amb parella. La realitat de la nostra societat, del nostre món, està present en la Comunitat Cristiana, no pot ser de cap altra manera. I nosaltres ens sentim tremendament orgulloses de pertànyer a una comunitat inclusiva, on tots i totes les seguidors de Jesús tenen el seu lloc si així ho desitgen. Com podríem no sentir-nos acompanyades? Tot plegat ha estat un regal enorme que hem rebut en el nostre procés. També per les conseqüències que té per a altres persones i, esperem-ho, per a l'Església en el seu conjunt.

Pili: La nostra història ha fet que la comunitat (local i nacional) s'obri a la diversitat, que es visqui no només com a missió sinó com a riquesa interna, que altres companys i companyes hagin pogut fer la seva pròpia sortida

de l'armari en comunitat, i per això ens sentim «molt més que dos». I aquest sentir-nos acompanyades ens ha impulsat també a acompanyar altres persones. Nosaltres no hem tingut gaires referents de famílies LGTBI en el si de l'Església i hem fet front a moltes reticències, però és una crida a la qual volem respondre com a família i, si ens toca obrir camins nous, doncs aquí estem.

El Sagrament de la nostra fe

Bea: La Pili i jo vam viure amb la nostra família, amics i comunitat CVX una «celebració de l'amor», perquè necessitàvem poder compartir amb la nostra gent aquest Amor que ens unia. De fet, no vam voler posar en cap compromís el nostre assistent de la comunitat perquè beneís la nostra unió, així que, si bé va assistir a la celebració, ho va fer com a convidat i no se li va fer cap fotografia. A més, nosaltres sabíem que en el matrimoni els ministres són els contraents, i en la nostra celebració érem nosaltres mateixes, les ministres; ens sentíem beneïdes amb tot el convenciment pel Bon Déu que ens havia portat fins allà. No només volíem que fos una celebració del nostre amor, sinó una invitació perquè tots els que ens acompanyaven en aquest camí poguessin renovar el seu amor, perquè l'Amor és el centre de la nostra fe. No hauria de ser l'expressió de l'Amor als desconeguts, als migrants, als nostres amics, a les nostres famílies, a la nostra parella, el Sagrament de la nostra fe, de la nostra Església?

Aquesta és la pregunta que ens neix quan ha sorgit el conflicte de les bene-

diccions de parelles del mateix sexe. Què s'hi celebra, a l'Església: la diferència sexual o l'Amor? Al nostre grup de vida, algunes parelles ens comentaven que conèixer-nos havia fet que es plantegessin quina és l'essència del sagrament del matrimoni. ¿De veritat la clau és la complementarietat basada en el sexe biològic, o una complementarietat basada en l'especificitat de cada ésser humà que fonamenta una relació basada en l'amor? En el fons, el que ens fa mal és l'exclusió de parelles creients que volen celebrar el seu amor.

Pili: Per a nosaltres, formar una família ha estat la conseqüència lògica del procés de parella. Després que celebréssim el nostre amor públicament i que ens caséssim, va sorgir la pregunta: què fem amb el desig de formar una família? Òbviament, hi ha raons doctrinals per no entrar en aquest embolic, però el simple fet de viure en parella ja ens situa fora dels «designis de Déu», segons la doctrina mateixa. Alguns companys de comunitat ens van enfrontar amb el fet d'uns fills sense la figura del pare, a més de la realitat que no hi ha un pare biològic conegut. Però la veritat és que no ens ho vam plantejar com a problema. L'Andrés i el Pedro són els nostres fills i ens esforcem a crear per a ells un entorn d'amor en el qual puguin créixer com a persones i com a creients; i comptem amb l'ajuda de la comunitat per enriquir-los. I estem veient que, per la seva banda, la nostra família enriqueix la comunitat.

Tanmateix, el desig de construir una família també ens qüestionava les vivències i el reconeixement viscuts en les nostres famílies.

Bea: En concret, en el meu cas, dins de la meva família i des que tinc fills,

un dels meus germans no em convidava a actes socials precisament perquè ara no em pot amagar. I no és un problema de creença, sinó de costums, de prejudicis presents en la nostra societat i la nostra cultura. Els nostres fills ens han fet sortir definitivament de l'armari i això pot tenir conseqüències negatives.

Així, podem entendre que hi hagi persones a qui els resulta difícil acceptar la nostra realitat familiar; però el procés d'alliberament que hem viscut ha suposat que, acceptant les reticències d'altres persones, això no ens impedeixi viure el nostre procés personal, de parella o de família.

Pili: Jo ho vaig anunciar a la meua família des del principi i, com és natural, ells també han hagut de fer el seu procés, però des del primer moment l'actitud ha estat de suport i afecte envers nosaltres. Avui dia, tota la meua família extensa coneix la nostra relació i l'han normalitzat.

Ser LGTBIQ+ a l'Església

Bea: D'entrada, la nostra Comunitat ens ofereix la riquesa de l'espiritualitat ignasiana i de l'Església en la seva totalitat. Caminem en el nostre dia a dia sentint-nos Església, creixent en el seguiment al Senyor Jesús, envoltades dels germans i germanes de Comunitat i en el servei a la societat. Des d'ella, hem entrat en relació amb nombroses comunitats cristianes amb les quals ens enriqueim i seguim fent el camí cap a aquella fraternitat somiada per Déu, on no hi ha cap mena de distinció, perquè tots i totes som fills i filles de Déu.

Pili: És així, la nostra relació amb la comunitat eclesial ha estat marcada

pel fet que sempre hem estat lligades a alguna parròquia des que vam arribar a Sevilla. També és veritat que busquem llocs on puguem celebrar i participar amb certa «tranquil·litat» (és curiós que la majoria dels espais religiosos on trobem més obertura pertanyen a congregacions religioses). De fet, quan vam batejar els nostres fills, vam anar a una parròquia on, a banda que era la que havíem triat per assistir a l'eucaristia dominical, sabíem que no suposaríem un escàndol i vam poder participar del curs prebaptismal com una família més.

D'altra banda, totes dues treballem en col·legis religiosos pertanyents a l'Església. És on sempre hem volgut estar; la nostra missió com a educadores sempre l'hem viscuda lligada a la pastoral i ens sentim part de la missió evangelitzadora de l'Església, plenament. Comptem amb el suport i l'afecte de la nostra institució i dels nostres clausres.

Bea: A més, hem volgut que els nostres fills vagin a un col·legi religiós i l'acollida ha estat molt positiva en tots els àmbits escolars. Creiem que és molt important ser visibles en la realitat d'un col·legi concertat, sent i participant en la realitat escolar a tots els nivells com ho faria qualsevol família creient.

La nostra missió

Bea: Com a fruit del nostre procés, sentim la crida a obrir nous camins i a fer-ho en àmbits diferents: a la comunitat, a l'Església i a la societat en general. Donar testimoni sense por i sense embuts ajuda a normalitzar la

nostra realitat com a família homoparental creient i ofereix referents a les persones creients LGTBIQ+ d'altres comunitats cristianes. Per a una persona creient LGTBI, que es troba en un procés personal d'acceptació, veure que altres persones han sortit de l'armari i són acollides els ajuda a seguir el seu camí personal. Ja no podem amagar qui som i, en aquesta mateixa mesura, possiblement que la comunitat, els espais on ens movem i l'Església vagin fent passos d'acollida a les realitats de diversitat.

Pili: Des de PADIS+G (Pastoral de la diversitat i de gènere) estem treballant per crear sinergies amb altres comunitats cristianes i religioses i així poder col·laborar en parròquies que si-

guin sensibles a la diversitat. A més, fem passos per donar-nos a conèixer a la jerarquia. L'important no són les dificultats que puguem trobar, sinó la il·lusió per seguir un camí que marca l'Esperit en el sentit d'anar construint una Església més inclusiva i diversa.

En el fons, aquesta missió l'hem assumit pensant en els nostres fills i en les noves generacions, perquè elles no acceptaran exclusions ni creients de primera i segona, ni lleis que discriminen. Només si anem generant consciència d'Església com a comunitat d'iguals i ens convencem tots i totes d'aquesta realitat, els nostres fills en voldran formar part activa i viure l'alegria d'anunciar, des d'ella, un evangeli que és Bona Notícia.

PERDONAR A QUI ENS FA MAL. SER LGTBIQ+ A L'ESGLÉSIA, AVUI

Antonio Cosías

Una pregunta que em fan moltes vegades és quan em vaig adonar que era homosexual. En realitat, vaig anar tenint consciència, d'una manera confusa, que sentia atracció per persones del meu mateix sexe al voltant dels set anys, però llavors no tenia ni idea que existís aquesta paraula: *homosexual*. Tampoc recordo el terme *gai*. Per a mi, els nois que actuaven atrets per altres nois eren simplement *marietes*.

Un refugi anomenat «armari»

El llenguatge ofensiu que sentia al meu voltant va marcar la por d'explicar el que vivia pel que fa a la meva afectivitat i identitat sexual. Estava molt confós, però era incapaç de demanar ajuda. Per descomptat, em feia por confessar-ho a casa, per aquella por que mai –durant molts anys– va acabar de desaparèixer en mi: por de ser rebutjat, de ser apartat, de ser tractat com un malalt o un viciós. Perdre l'amor de la família, l'afecte dels amics o ser objecte d'insults, exclusió, menyspreu i, fins i tot, por de ser agredit físicament per ser gai, tal com havia vist que els passava a altres nois de l'escola, del barri, fills d'amics de la família, etc.

La meua família és creient, i he estat educat com a cristià. La meua fe d'aquells anys es va construir sobre la base d'una educació religiosa en què qualsevol persona com jo estava predestinada a l'infern. Excepte si aconseguia apartar aquests sentiments impurs i desitjos pecaminosos –cosa que no podia evitar, com no podia deixar de tenir els ulls blaus–, o bé em penedia de cor i demanava a Déu que m'ajudés a no ser d'aquesta manera –cosa que feia sovint i que va ser el fons recurrent de la meua oració durant molts anys–.

De la meua infantesa tinc records d'angoixa, de viure en alerta permanent i d'anar elaborant capacitats per evitar que ningú pogués conèixer el meu interior, el que realment era, vi-

via i sentia; i també por pel que fa a la meua relació amb Déu. A poc a poc, anava construint un refugi que després vaig saber que es deia «armari». Allà hauria d'amagar el meu jo autèntic. Allà recolliria les màscares que necessitaria per evitar que ningú sabés que era diferent.

Durant l'adolescència tenia fama d'introvertit. Malgrat que era sociable, divertit, simpàtic, enginyós i una mica pallasso, no parlava mai de mi, no explicava mai el que sentia, ningú no em coneixia de debò. Em vaig acostumar a resoldre els meus propis conflictes tot sol i em vaig resignar a viure amagant una part important de mi mateix. Potser per això, quan ara explico la meua història, és com si m'alliberés d'una càrrega pesada, com si esquincés la meua pròpia vida i Déu posés nom a cada instant.

Una relació complicada

Déu i jo sempre hem tingut una relació complicada. Veia com es comportava la gent amb les persones LGTBIQ+ (fins i tot gent propera), i no m'atreïa a confessar res. A més, segons el que sentia a dir als meus educadors jo era un pecador amb molt poques possibilitats de ser perdonat per Déu. Vaig deixar de parlar de cap dada relativa a la meua afectivitat o sexualitat quan em confessava després d'una experiència desagradable que vaig tenir amb un sacerdot, que em va acabar dient que era un malalt i que em recomanava visitar un psiquiatre. Tot i això, continuava sent un noi més espiritual que religiós, desitjós que realment Déu s'assemblés més al pare del fill pròdig

que a aquell jutge que em presentaven i que m'acusava de ser un desviat i un pecador. Aquesta lluita m'ha acompanyat sempre en tota la meua vida, trista i aclaparadora en l'adolescència, colèrica i furiosa a mesura que m'anava fent adult. Així que, com més clar tenia que jo no era culpable de ser d'aquella manera ni estava contagiada de cap mal, com més evident em semblava això, més m'allunyava de Déu. Més pecava contra Déu.

Per molt que copiés els comportaments dels meus amics amb les noies, va ser només això: una imitació per supervivència. Als quinze anys, el meu problema més gran era que em sentia homosexual i que no tan sols no era capaç de comunicar-ho, sinó que havia de resoldre un conflicte seriós entre fe i vida. Als setze anys, la pressió era tan intensa que vaig pensar que el millor seria posar un punt i final. No em va ser difícil aconseguir unes pastilles i em vaig adormir. Vaig tancar els ulls amb ganes de no despertar-me. No va passar d'un ensurt immens per a la meua mare i un disgust enorme per al meu pare, però s'ho van fer venir bé perquè ningú sabés que m'havia volgut suïcidar i que tot plegat semblés una intoxicació. Un dia d'hospital, rentat d'estómac i unes quantes sessions de psicòleg davant del qual tampoc vaig ser capaç d'explicar la veritat i que va acabar diagnosticant una crisi d'adolescència agreujada per la meua introspecció. Però no va transcendir. Allò es va afegir a la llista de secrets. Molts anys després vaig saber que la meua mare havia trobat una nota que aquella tarda vaig deixar sobre la taula –jo ni me'n recordava–, i ella no me'n va parlar mai.

Tot plegat no va servir per ajudar-me a fer el pas de sincerar-me, però va despertar en mi la necessitat d'autoacceptar-me definitivament. Al mateix temps, va ratificar la decisió de seguir amagat, protegit de qualsevol mal. L'armari es va fer sofisticat, i la meva doble vida, habitual.

Captaires de l'amor de Déu

Pocs dies després de fer divuit anys, vaig conèixer un noi de la meva mateixa edat, amb més o menys els mateixos dubtes i les mateixes pors que jo. També estava en un armari. També estava aterrit davant la possibilitat que els seus pares, la seva família o els seus amics se n'adonessin. I també s'estava debatent entre deixar de creure o creure confiadament.

L'Álvaro provenia d'una educació religiosa molt tradicional. I ara que començava a ser capaç d'enfrontar-se a la realitat de qui era, acceptant-se i aprenent a respectar-se, es trobava amb la paradoxa d'un Déu que li exigia el seu propi sacrifici. Aquest sentiment contradictori el vivia jo igualment, tot i que no d'una manera tan aspra. Ja era prou dolorós mantenir tota aquella part de la vida amagada, i a sobre haver de lluitar amb els dubtes de fe que, en aquella edat, es convertien en silencioses batalles acarnissades. I enmig d'aquesta guerra, com en les anteriors i en les posteriors, estàvem el meu amic i jo com tants homosexuals cristians, pidolant raons per seguir creient. Però un dia que vam anar junts a missa van llegir l'evangeli de Marc, 12.

Parla de l'amor a Déu. Per a un homosexual, estimar Déu no és fàcil fins

que no s'assumeix que Ell és el primer a prendre la iniciativa. I aquesta seguretat a mi em va costar molt temps interioritzar-la. Em sembla que creure amb convicció que Déu m'estima apassionadament va ser el meu primer acte de fe conscient. Des d'aquest moment vaig ser capaç d'enamorar-me del Pare. Abans d'això era impossible. Abans d'això li llançava a sobre tots els prejudicis que l'educació i la religió s'havien encarregat de ficar-me al cap i al cor. No podia acceptar un Déu que m'havia creat imperfecte, pecador, brut i, per tant, infeliç. I això mateix bloquejava qualsevol possibilitat d'autoacceptar-me, perquè no era capaç de valorar-me com a persona.

Jesús també diu a l'evangeli de Marc: «estimaràs el teu proïsme com a tu mateix», però érem testimonis de com persones exemplarment creients, significativament amoroses amb Déu, fins i tot piadoses, eren incapaces d'acceptar a prop seua persones diferents a causa de la seva identitat sexual o de gènere, o fins i tot del seu color de pell. Aquesta contradicció –que l'Álvaro vivia en carn pròpia des que els seus pares el van expulsar de casa per ser gai– feia molt complicat que ens sentíssim part d'una comèdia d'embolics on res no és el que sembla i, alhora, ens impedia poder sortir de l'armari, en el qual certament encara vam estar molt temps més.

Estimar Déu i estimar el proïsme és el mateix. Estimar Déu sense estimar el proïsme com a un mateix no és possible. Tant el meu amic com jo vam lluitar amb aquests dubtes al llarg dels anys.

L'Álvaro va morir de sida el 1990. En aquella època en morien molts,

mentre d'altres s'allunyaven escandalosament de l'amor al proïsme proclamant que el VIH era un càstig de Déu contra els homosexuals. Ell va morir sense els seus pares, que tampoc el van acceptar com a proïsme ni estimar com a ells mateixos. «Estimaràs el Senyor, el teu Déu, amb tot el teu cor, amb tota la teva ànima, amb tot el teu enteniment i amb totes les teves forces, i estimaràs el teu proïsme com a tu mateix». Però no hi va haver cor, ni ànima, ni enteniment, ni proïsme a estimar, i tampoc hi havia Déu.

La síndrome de l'impostor

Durant molts anys vaig ser catequista. I en aquesta etapa no em vaig sentir mai realment feliç en el ple sentit de la paraula. Certament, la meua experiència va ser, per una banda, gratificant – perquè vaig aprendre molt i vaig rebre encara més –, per una altra respectable i respectuosa –mai no em vaig apartar de la doctrina, encara que em costés– i, finalment, em va portar a afrontar la veritat i a decidir posar-me davant de Déu amb les cartes sobre la taula, de manera que també va tenir un costat instrumental: va ser el martell que va reblar el clau i em va fer sentir el dolor i notar la sang, una eina que es va forjar lentament fins que va poder ser eficaç. Un dir-me «i jo què hi faig, aquí?», per després buscar les respostes.

El meu període de catequista de joves no em va ajudar a trobar als Evangelis un missatge acollidor; només observava en la Paraula amenaces del tipus «si no deixes de ser així...». I evidentment jo no podia deixar de ser com era. D'aquí la meua tristesa, la meua

infelicitat en aquest temps d'animador pastoral, per molt que dissimulés tota mena de sentiments utilitzant les màscares que amb eficàcia havia après a fer servir des de petit, per aparentar la «normalitat» d'un noi heterosexual. El que anunciava a aquelles noies, a aquells nois, no era l'alegria de l'Evangeli. I aquí vull demanar perdó per no haver estat fort a temps, especialment per no haver estat prou valent per oferir una paraula d'esperança a les noies i els nois LGTBIQ+ que van passar pel meu costat mentre jo mirava a una altra banda per no posar-me en evidència.

Una tarda, com a catequista, estava en una de les reunions amb els joves. Just havia utilitzat el text de Lluc sobre el baptisme per il·lustrar la xerrada i orientar la dinàmica, perquè així entenguessin el que significava el sagrament.

Els vaig parlar de tornar a néixer deixant enrere, en l'aigua, tot el que ens embruta, i permetent que el foc de l'Esperit reescrigui les nostres vides. Mentre explicava tot això a les noies i els nois que m'escoltaven, sentia un buit immens perquè no vivia –ni creïa– res del que els estava dient. De sobte vaig ser plenament conscient que tot el que els ofería com a persona era un frau. Feia molt de temps que l'aigua no m'era prou per purificar-me, i encara menys sentia que l'energia de l'Esperit escalfés la meua doble vida. Quan la reunió es va acabar, vaig buscar el responsable del meu equip de catequistes i li vaig dir que no hi tornaria més.

Pel que he pogut compartir amb altres persones LGTBIQ+ creients, és bastant comuna aquesta sensació de semblar una estafa –sobretot entre els

que en alguns moments duem a terme tasques pastorals—. No en va, secretament, manteníem una lluita acarnissada entre qui se suposa que hauríem de ser i el que érem de debò. A qui preteníem enganyar? Era inevitable autoacceptar la nostra identitat sexual o, per contra, arrencar-la de cop i resignar-nos a ser el que la *societat de bé* i la religió esperaven de nosaltres, enterant el nostre jo real per perpetuar una vida de mentida.

Donar una oportunitat a la misericòrdia

Durant gairebé tres anys ho vaig deixar tot enrere. Havia abandonat la meva comunitat de fe, la tasca pastoral com a catequista, els sacraments... i amb prou feines em quedava la inèrcia de l'oració, que cada vegada era més breu i superficial.

Conservava una fe tènue, i tot i això estava cansat d'esperar la veu de Déu, ofegada pels meus críts. Però al final vaig callar i la vaig poder sentir.

Les paraules de Jesús en l'evangeli, «Estimeu els vostres enemics, feu el bé als qui us odien, beneïu els qui us maleeixen, pregueu pels qui us calumnien» (Lc 6-27-36), són per a mi de les més belles i radicals de totes les que podem trobar a les Escriptures. Des d'aquesta premissa, reconec que és també el text que més m'ha estat sacsejant, transformant i commovent el cor al llarg dels últims anys. Amb aquesta lectura de Lluc la meva confiança en Déu va evolucionar del no-res al tot, des de la desolació fins a la confiança i per això mateix a entregar-me, amb les meves faltes i els meus dons, però al

cap i a la fi a entregar-me sense deixar res a l'armari del ressentiment.

Lluc recull la veu ferma de Jesús en unes frases contundents. Fer les coses sense esperar res a canvi no és precisament la filosofia imperant en les societats humanes. I encara menys estimar els enemics, no jutjar, no condemnar, perdonar, pregar pels que ens calumniem... Jesús diu que així ens hem de comportar si volem que Déu tingui en compte les nostres vides.

El primer record nítid d'haver-me parat a pensar en aquest passatge de Lluc és de quan tenia quinze anys. El dia del meu aniversari em vaig anar a confessar. Vaig buscar una església on no em coneguessin. Normalment, ho feia amb un sacerdot de l'escola que sempre m'havia semblat una persona amable i propera, però a qui mai m'havia atrevit a explicar res sobre la meva identitat sexual. Aquella vegada vaig sentir la necessitat de parlar amb algú i expressar-li els dubtes, els temors i l'angoixa que m'omplien per dins. Se'm va ocórrer, doncs, buscar un capellà desconegut per a qui jo fos del tot anònim. Tanmateix, a canvi de confiar-m'hi vaig rebre un discurs ferotge sobre el greu pecat que duia en la meva ànima, i les terribles conseqüències que resultarien si perseverava en el meu instint vergonyós. Crec que aquestes van ser les seves paraules perquè em van quedar gravades, entre d'altres igual de doloroses. Trist i decebut, em vaig asseure en un banc una bona estona, fins que la missa va començar. Qui celebrava era el mateix que m'havia confessat. Quan va arribar a l'Evangeli va llegir el text de Lluc 6 sense ser conscient que cada frase de Jesús que pronunciava era del

tot contrària als arguments que m'havia esgrunat poc abans al confessionari. Aquella persona, almenys amb mi, no havia estat capaç de portar a la pràctica les paraules de Jesús i havia donat molta més importància a la doctrina i a la tradició que no pas a un pobre xaval que demanava auxili i consol. I encara més, després d'haver-lo condemnat, li havia concedit un perdó mecànic i una recepta per «curar l'homosexualitat».

Quan les persones LGTBIQ+ ens acostem a aquest passatge de Lluc per primera vegada, ho fem amb un profund sentiment de víctimes perquè acumulem una llarga experiència d'ofenses. Vivim i ens sentim com a enemics imposats, a qui ben poca gent estima; ens maleeixen i ens calumnien; ens fereixen, ens prenen el mantell i som jutjats tothora. Aquesta és la nostra realitat, un present que vivim en la major part dels casos sense poder expressar-nos amb tota llibertat.

I el dolor que sentim en els diferents nivells d'invisibilitat, la por, la solitud, la tristesa que perviu sota l'aparent normalitat d'heterosexuals homologats, va augmentant aquest sentiment de víctimes, i alhora bloqueja qualsevol possibilitat de suposar que també ens podríem convertir en subjectes actius i actuar amb la misericòrdia que, potser, no hem rebut d'altres.

A això em referia quan afirmava que aquest text de Lluc ha evolucionat en mi amb el temps, amb l'experiència, fins a aconseguir commoure'm i sacsejar-me el cor, perquè de cap manera les dones i els homes LGTBIQ+ som aliens a la reacció que suscita cada frase de Jesús.

Més aviat al contrari. Les persones LGTBIQ+ cristianes vivim des que te-

nim consciència en un continu procés de discerniment, entre acceptar-nos tal com som o renunciar i viure en la mentida, entre creure o no creure, entre odiar o perdonar. Hem desenvolupat una capacitat enorme per interpretar i assumir tota mena de situacions. L'experiència de no sentir-nos acceptats ens ha augmentat la capacitat d'esperar fins que la percepció sobre la realitat canviï i l'acceptació sigui un fet. És a dir, esperar en l'esperança que els cors canviïn, i donar oportunitat a la misericòrdia d'arrelar en l'ànima de totes les dones i homes.

Viure conforme a la seva voluntat

Penso que la novetat no rau, però, a esperar que aquesta paraula de Jesús es compleixi en nosaltres com a subjectes passius. El que és subversiu i radical és que les persones LGTBIQ+ comencem a comportar-nos amb la misericòrdia que Jesús ens demana. Som nosaltres qui hem d'estimar els nostres enemics i fer el bé a qui ens odia, beneir els que ens maleeixen i pregar pels qui ens calumnien.

Quan ens fereixin la galta, oferim l'altra, i a qui ens prengui el mantell donem-li també la túnica. Donem a qui ens demani i a qui ens prengui alguna cosa no l'hi reclamem. Tractem els altres com volem que ens tractin. Siguem misericordiosos com el nostre Pare és misericordiós. No jutgem i Déu no ens jutjarà. No condemnem i Déu no ens condemnarà. Donem i Déu ens donarà.

Aquestes actituds, absolutament evangèliques, desarmen tots els arguments on hi ha subjacents l'exclusió, la

marginació i qualsevol actitud homòfoba. Quan hem actuat així, hem pogut desmuntar prejudicis i traslladar a un pla anecdòtic la tradició i la doctrina que han empobrit el missatge autèntic de Jesús durant segles. Hem commogut cors.

I en sentit recíproc, percebem que Déu ja no només ens estima immensament com a persones LGTBIQ+, sinó també perquè vivim conforme a la seva voluntat donant amor, perquè d'Ell rebem amor.

Personalment, durant massa temps m'he sentit bloquejat per donar-me, perquè la rancúnia, el ressentiment i l'actitud victimista em van segrestar la

capacitat de perdonar. I sense voler-ho, això afectava la meva relació amb Déu perquè no era fidel a la seva Paraula. És molt difícil pregar pels que em calumniïen, per exemple. Com a homosexual, lamentablement, estic exposat a tots aquests riscos: que m'odiï, que m'exclouï, que em calumniï, que em facin mal, que em robin la dignitat, que no tinguin misericòrdia amb mi, o que em condemnin o assenyalin. Tot això m'ho poden fer per ser diferent. Però si jo no reaccio amb amor i comprensió, amb misericòrdia, i sense renunciar a la denúncia profètica, llavors seré com ells. Perquè amb la mesura amb què mesuri, Déu em mesurarà a mi.

«LA NOSTRA ALEGRIA, NINGÚ NO ENS LA PRENDRÀ» (Jn 16,20-23)

Txus Garcia i Sònia Moll Gamboa

El nostre testimoni està marcat per la ferida i per l'amor. Tots dos hem hagut de lluitar amb l'exclusió directa de les nostres comunitats respectives i l'ostracisme per part de l'Església. Però, alhora, la confiança en un Déu que és Amor i que beneeix i acull amb tendresa les diferències s'ha anat fent més i més forta al llarg de la nostra vida. Creiem, i ho vivim amb alegria, que una nova Església està naixent, més propera a l'Església primitiva, inclusiva, en la qual totis' serem reconegudis en la nostra diversitat. La resiliència i la resistència de qui n'ha estat exclòs serà clau per construir-la.

Sònia Moll: una comunitat que és ferida

Txus: Quan diries que es va despertar la teva fe per primera vegada?

Sònia: Vaig néixer en una família cristiana catòlica practicant, amb una mare molt devota i un pare que havia estat capellà durant dinou anys i que en tot moment donava testimoni de la seva fe, tant de paraula com d'acte. Anàvem a missa els diumenges i els dies de precepte, a catequesi, beneïem la taula, estudiàvem en col·legis religiosos... Tot i això, la primera vegada que vaig sentir la fe com una experiència no no-

més doctrinal, sinó també personal i autèntica, va ser en unes convivències de l'escola, als tretze anys. Van venir unes noies una mica més grans, de la Guineueta. A l'autocar, van estar tot el viatge cantant cançons que parlaven de Déu, però que no eren gens cerimonioses. Tenien tanta alegria interior, aquelles noies, que després, a l'hora de la pregària, em va impactar veure-les tan centrades, tan connectades. Em van desfer la idea que l'Església i el vincle amb Déu havien de ser seriosos i severos. I va ser el primer cop, també, que la vivència de la pregària com a diàleg amorós amb Jesucrist era íntima

i comunitària a la vegada. I sobretot, amorosa. I allà vaig començar a sentir una fe molt profunda.

Txus: Veig que per a tu és important la vivència de la fe en comunitat. En aquest sentit, quan va ser el primer cop que vas sentir que aquesta comunitat t'excloïa pel fet de ser lesbiana?

Sònia: Era l'any 1996, jo tenia vint-i-dos anys i estava dins de l'armari. Vaig escriure un llibre juvenil que parlava d'un noi que s'enamorava d'un altre noi. Era el que jo havia viscut en l'adolescència (m'havia enamorat d'una noia que no ho va arribar a saber mai), però em feia pànic que pensessin que la novel·la parlava de mi. El cas és que al meu grup de la JOC-JOBAC (Joventut Obrera Cristiana-Joves Cristians de Barris i Ambients Populars), de la qual era iniciadora, li va fer molta il·lusió i el vam presentar a la parròquia. Poc després, el capellà, jove però molt conservador, va dir que el llibre no era adequat per als joves, perquè podia confondre'ls en la «maduració» de la seva sexualitat. I que aquella presentació no s'hauria d'haver permès. Vaig entendre que el que jo era no era benvingut a la comunitat. Va ser el primer dolor. Ja m'havia anat allunyant d'alguns dogmatismes de l'Església, però aquesta situació, i el fet que molt poc temps després m'expulssessin com a iniciadora de la JOC-JOBAC amb uns arguments capciosos, van fer que me n'allunyés del tot, durant molts anys.

Txus: Quan m'has parlat d'aquesta expulsió, sento que has connectat amb una ferida que fa mal perquè hi havia un vincle fort. Parla'm una mica de la relació que tenies amb l'Església abans d'aquella presentació, doncs.

Sònia: Després de la confirmació, va arribar un capellà nou a la parròquia i va introduir-hi la JOC-JOBAC. Amb aquest grup, a la vivència personal i comunitària de la fe s'hi va afegir la implicació social activa. Es basava en els valors de l'Evangeli al costat de la lluita obrera i, per extensió, de totes les persones que patien opressions en qual·sevol àmbit. Va ser un punt d'inflexió. Em vaig sentir molt en comunitat, vaig aprofundir en la pregària individual i a més vaig adquirir un compromís social que no m'ha abandonat mai. Una amiga i jo érem responsables del grup d'iniciació per a adolescents de quinze anys, nosaltres en teníem dinou. Ens hi vam abocar moltíssim. Però llavors (i coincidint curiosament amb la presentació del llibre que et deia), en una reunió amb el consiliari ens va dir que no estàvem portant bé el grup. Que els nostres joves «pensaven massa». I que hi havia temes delicats que no estàvem preparades per treballar amb ells, com ara la sexualitat. El seu missatge, doncs, ofegava el pensament crític i penalitzava els cossos i el desig de les persones joves, allunyant-les d'una revisió de vida realista a la llum de la fe.

Txus: Aquesta por de la sexualitat plena de l'obscurantisme clerical encara s'arrossega i sanciona vides. En canvi, hi ha una teologia del cos que parla, precisament, de les relacions personals i de la seva intimitat cisheteronormativa*, patriarcal i amb finalitat reproductiva. Em sorprèn, però, la visió tancada de la JOC-JOBAC, que proclamava que l'Evangeli travessa la vida sencera. Perquè la idea és que la Paraula sigui una realitat diària, clara i absoluta, i això inclou no solament la socialització, la feina i la vida familiar,

sinó també la relació consentida i amorosa amb els nostres cossos i els de les altres persones.

Sònia: Bé, suposo que vaig ensopegar amb persones individuals que s'aferaven a interpretacions religioses coercitives i punitives de la intimitat i les relacions, i al concepte de «pecat» que se'n derivava. Més endavant he pogut reformular aquest concepte. He entès que el que anomenem *pecat* és l'absència d'amor. I l'absència d'amor és la negació de Déu. Perquè Déu és amor. L'Amor. I aquest és el pecat, la renúncia d'aquest do meravellós.

Txus: Amén. Penso que aquesta insistència a percebre el cos i les relacions com un motiu d'escàndol i pecat és clau en el tractament envers les persones LGTBIQ+: se'ns expulsa de la comunitat no per la manca de fe, sinó per la llibertat de pensament, cos i emocions. La Santa Mare Església és com les mares reals: pot ser acollidora i atenta a les necessitats de les seves criatures, però també pot ser una mare punitiva, castradora, que no té fe en nosaltres. I nosaltres sí que en tenim, de fe, en aquesta Església, perquè estimem Déu. L'Església necessita segadors (Lluc 10,2) i no ens vol a la collita. És descoratjador que l'Església no aculli els qui som diferents: les ovelles negres, les perdudes, les que Jesús més estimava. Per això, quan ens expulsen, sentim el pitjor dolor filial: s'esquinça el vincle entre mare i criatura, perquè la criatura no es pot expressar en la seva autenticitat. És com quan t'allunyes de la família de sang perquè estar-ne a prop fa mal i no et deixa florir. Per ser i viure amb coherència i veritat, moltes persones hem patit aquest trencament tan dolorós amb l'Església, i experi-

mentem el desterrament d'un espai que també considerem nostre, perquè creiem en Jesús, el nostre amic, el nostre germà, el nostre amor. Aquesta expulsió farisaica deixa ferides molt fondes i és un empobriment i una contradicció evangèlica per a la comunitat catòlica.

Txus Garcia: La fe des d'un cos divergent

Sònia: Com va començar, en tu, la fe?

Txus: Des que en tinc record, he viscut una certesa molt fonda de l'amor de Déu de manera natural. Recordo tenir tres anys i anar a Montserrat amb els meus pares i fer-li un petó a la Moreneta d'una manera espontània, com si li fes a algú estimat, no perquè m'ho fessin fer. Els meus pares no eren religiosos ni devots, però sí que sentien una espiritualitat molt fonda i ancestral, arrelada a la necessitat d'emparament i respostes. Vinc de generacions de pescadors i de pagesos, de persones que vivien la fe amb senzillesa d'infant: mirada al cel per demanar pluja, o que la tempesta no els ofegui en mar. Agrair pesca i collita, celebrar l'alegria de tornar a port. No era una fe de rosaris ni indulgències, la de qui ho té tot fàcil i pot dedicar temps a anar a totes les misses amb mantellina i saba-ta nova. Tenien una quotidianitat molt dura. I quan santificaven les festes, hi havia un agraïment profund a Déu perquè tenien menjar, aixopluc o salut. Per a mi, doncs, el fet de saber des que era una criatura que hi havia un Déu que ens estimava, que ens cuidava i que ens donava aquest aixopluc, em fasci-nava. I des que vaig aprendre a llegir que ja llegia els Evangelis, i una Bí-

blia infantil. Vaig anar a les Teresianes i podia accedir fàcilment a la capella, de manera que sovint m'hi escapava en lloc d'anar al pati. Allà m'hi sentia bé, en silenci i mirant el Crist. Per això crec que l'olor d'església sempre m'ha reconfortat, el sento casa.

Després, la fe va anar creixent amb mi, i durant l'adolescència ja vaig connectar amb un enamorament directe amb Jesús que no he deixat de sentir mai. En aquell moment, com que encara no havia transicionat*, la resposta a l'enamorament era professar com a monja. Ho vaig intentar amb molta alegria i entrega: vaig fer direcció espiritual i vaig estar a punt de ser postulant de manera oficial, el pas previ al noviciat. No va ser possible perquè tenia moltes confrontacions amb la meva mare, que m'exigia quedar-me a prop seu per cuidar-la. Però, sobretot, vaig detectar que, tot i que hi havia monges que feien una feina social compromesa, silenciosa i molt dura, les incoherències de les més influents o de l'Església en general em torbaven i generaven contradiccions. L'Evangeli que jo volia viure d'una manera planera i radical alhora, com una pràctica diària, es confrontava amb les riqueses eclesials, l'obediència cega a estructures de poder, la manca de contacte amb la realitat i l'extremisme. També vaig rebre una desafecció més o menys oberta per part d'aquestes monges, que eren les que tenien més poder de decisió en el meu procés, i l'obediència no ha estat mai el meu fort. Entre una cosa i l'altra, la meua entrega es va frustrar i, tot i que l'amor pel Crist no el vaig perdre mai, la vida em va portar per altres camins.

Sònia: Creus que aquestes monges intuïen que eres una persona *queer*?

Txus: Crec que sí, sempre he estat molt poc binari en la meua expressió de gènere*, i això és un tema complicat per a l'Església, dirigida d'una manera masculista i cisheterocentrista, restrictiva amb el sexe i aferrada a la normativitat de manera malaltissa. És aquest biaix de pensament, traduït en un catecisme paternalista i prescriptiu, el que realment confon les persones i la comunitat, no pas les nostres existències diverses. Quan era jove no sabia anomenar el que sentia i era; als anys noranta –tu també ho vas viure– no hi havia informació ni referents i, a més, jo era de províncies. No duia cap etiqueta, però sí que vaig sentir una afecció més particular per alguna amiga. I les monges veien malament aquests «afectes particulars». Les relacions en les comunitats consagrades són encara una qüestió pendent, obscura, font de culpabilitat sense haver comès cap més «pecat» que estimar algú en un entorn que fuig de tendreses i suports humans, com és la vida religiosa. De fet, conec monges que van ser «convidades a marxar i discernir» de diferents congregacions per aquest motiu, de manera que es va causar crisi espiritual i trauma emocional.

Sònia: És traumàtic perquè se'ns exclou pel que som. Després ve la demonització de les nostres sexualitats no cisheteronormatives, que s'afegixen a totes les que no tinguin com a objectiu la procreació en el marc del matrimoni.

Txus: També se'ns exclou pel que «semlen». En el meu cas, m'escapava naturalment del binarisme home-dona amb una expressió de gènere lliure. Encara avui l'Església institucionalitza el gènere binari i estableix que

les úniques relacions sanes, correctes i sense pecat són dins d'un matrimoni procreador. I qualsevol persona que es desvii d'aquesta cisheteronorma queda fora, absolutament, de la benedicció canònica i viu «en pecat». L'expulsió s'amplia a les persones que tenen relacions sense casar-se, a les divorciades... I a les persones asexuals també, perquè no consagren la seva asexualitat a Déu, no és un celibat. Finalment, allunyen també de la seva vocació i ministeri a les persones consagrades que es casen o viuen en parella.

Sònia: Aquesta insistència a fiscalitzar la sexualitat de la gent no té res a veure amb la fe. El llegat més important del meu pare, en pau descansi, és que Déu és amor. Ho deia contínuament. I un amor incondicional, que no fa distincions. I aquí jo, dona cis* lesbiana, i tu, home trans*, també hi entrem. L'estructura religiosa que vol legislar els nostres cossos sobra. A banda, no encaixa amb el missatge dels Evangelis. Jesús sempre estava amb els qui la societat i les estructures de poder civil i eclesiàstic margina: les dones, els pobres, els malalts, les prostitutes, els estrangers...

Txus: Ara que anomenes aquests grups, em ve al cap que l'Església ha heretat dels fariseus (Llc 18,9-14) la sensació de formar part dels «escollits», el rebuig a la «impuresa» i el menysteniment envers les persones desheretades. I va arribar Jesús i va escollir, justament, vincular-se amb elles. La jerarquia eclesiàstica manté aquesta visió classista i excloent i la posa al centre, en comptes de decantar-se pel missatge viu, tendre i radicalment social de Jesucrist. I així, tothom que no compleixi les lleis eclesiàstiques és

anatematitzat. I aquests preceptes no són de Déu –acollidor i amorós–; són dels homes poderosos, que han decidit què és pur i què és impur, és a dir, què es pot fer i què no es pot fer, qui pot estar a dins i qui ha d'estar fora, qui es pot beneir canònicament, qui pastoralment i qui no es pot beneir de cap manera. Les persones LGTBIQ+ seguim sent impures junt amb les estimades treballadores del sexe i d'altres col·lectius. No rebrem mai la legitimació, la igualtat ni el respecte, només una tolerància tèbia i l'obligació d'un eunuquisme falsament anomenat celibat.

La fermesa de la nostra fe

Sònia: Això em connecta amb el present en què visc, vivim, un segon dolor. Hem parlat del primer, el que ens va allunyar de l'Església: el dolor de l'exclusió de la comunitat. Et fan creure que la teva fe no val, perquè si tu no ets digna –«impura»–, com ha de valdre allò en què creus? És un dolor que ataca una part molt important de la teva humanitat, que és el desig de transcendència encarnada. El segon dolor ve després d'haver-me retrobat amb la fe, en el moment de buscar comunitats amb qui la pugui compartir sense ser assenyalada, exclosa o violentada. És una suma d'anècdotes que no afecten la fe en si, que s'ha enfortit, però que no deixen de ser violències exercides contra nosaltres pel fet de ser qui som. Per exemple, anar a missa amb la parella i que el pare d'una de les nenes amb qui anava a catequesi em negui la pau.

Txus: És greu, això. Justament és en el moment de la pau quan no hi ha fronteres entre els éssers humans. I és

així, com Jesús ens estima. I a més és un manament seu: «[...] deixa allí mateix, davant l'altar, la teva ofrena, i ves primer a fer les paus amb el teu germà» (Mt 5,24). Aquest home que et nega la pau no està seguint el que diu Jesús. És ell, qui no hauria de combregar.

Sònia: Totalment. De fet, ara, amb cinquanta-un anys i havent viscut i vivint obertament i orgullosament com a persona LGTBQ+ des dels trenta-tres, ja sense l'autoodi (cosa que agraeixo al moviment transfeminista) i amb la certesa que Déu estima incondicionalment, la fe s'ha enfortit. Per això el rebuig que he viscut en certes situacions dins de l'Església no fa el mateix mal. De vegades, fins i tot hi ha hagut alguna situació grotesca que m'ha fet riure: un dia anava agafada de la mà d'una noia i ens vam creuar amb una dona que, quan ens va veure, va començar a fer compulsivament el senyal de la creu mentre ens mirava amb els ulls esbatanats, com si hagués vist el dimoni.

Però sí que hi ha una qüestió central en la vivència de la fe que l'Església continua impedit a les persones LGTBQ+: els sagraments, que connecten la divinitat amb l'experiència vital. I són essencials. Per exemple, la Reconciliació o el sagrament de la sanació és un retrobament amb l'amor de Déu, lluny de culpabilitats estèrils. És una reafirmació que Déu ens estima, fins i tot quan no estem alineats amb el seu amor incondicional. O l'Eucaristia, que inclou la pregària, l'agraïment, la presència espiritual. Pel fet de ser persones *queer*, l'Església ens considera

indignes dels sagraments o de participar-hi activament. No ens reconeix com a matrimoni i, per tant, no ens hem pogut casar per la fe que ens uneix. No anem a missa si no és a la nostra parròquia per por que ens neguin la comunió. Tu no pots ser ordenat capellà de manera canònica, com voldries. Ni jo, si volgués, tant per dona com per lesbiana. Aquesta exclusió ens impedeix viure la fe en una comunitat catòlica de la manera que voldríem, és a dir, amb llibertat, alegria i igualtat.

Txus: És veritat. Però m'agradaria dir que crec profundament que ve una nova Església (i antiga, de fet: primigènia) en la qual podrem viure sense exclusions. Sé que avançarem prou i lluitarem fins a deixar-hi l'esperit per construir comunitats inclusives. Tinc la certesa que algunes de les virtuts que atresorem les persones LGTBQ+ són una gran resiliència i resistència, i que, per tant, la nostra fe acaba sent a prova de bombes. Les persones que som creients en aquests contextos i que vivim l'ostracisme per part de l'ortodòxia tenim una espiritualitat forta i molt genuïna. Una fe interna, un Crist dins nostre, una connexió realment ferma que cap estructura pot destruir. Seguim endavant estimant Jesús i intentant viure l'Evangeli cada dia, amb els nostres actes, d'una manera coherent. Encara que la resta de l'Església no ens inclogui, nosaltres sí, nosaltres incloem tothom, i ho fem perquè sabem el que és el rebuig. I tal com hem cantat moltes vegades a missa, «la nostra alegria, ningú no ens la prendrà».

SER I CREURE EN L'AMOR DE DÉU

Niurka Gibaja Yábar

Déu m'estima tal com soc. Aquesta experiència d'amor extrem i gratuït és el que m'ha marcat la vida profundament, i és el que em permet que cada dia m'afirmi com a filla de Déu. Un Déu fet carn, manifestat sobretot en les persones que ocupen els marges de la societat, i també de l'Església: els pobres, les persones LGTBI+. Ja no volem compassió que apaivagui consciències, sinó ser reconegudes en la nostra plena dignitat.

Una vida plena de Gràcia

Parlar del que el Déu de la Vida fa en la meua vida és obrir els ulls del cor i somriure a la llibertat amb els braços oberts. Han passat molts anys des que, com un suau xiuxiueig, vas tocar la meua vida, i segueixo responent amb alegria i gratitud a la pregunta: «Com podria ser jo sense tu?»; la resposta m'omple d'alegria: no seria possible, soc amb tu, ets part de la meua vida, de la meua història, del meu procés, de les meves nits fosques, de les meves llàgrimes de dolor, de les meves tristes penombres, però també del goig i el descans de l'oració en els teus braços, de la força i la valentia de SER i

CREURE sense defalliment; de l'alegria i l'esperança per seguir caminant; de la llibertat per cridar al món: «Aquesta soc jo, única i irreplicable, i no n'hi ha cap altra».

Aquells Exercicis Espirituals en què d'una manera encarnada vaig comprendre que el més important és que Tu m'estimes i que jo soc una resposta d'Amor va ser l'*experiència fundacional* que em va fer sortir al món orgullosa de ser qui soc. La flama del teu Esperit en les meves entranyes més profundes segueix cremant com un foc viu que es converteix en testimoni del que Tu estàs fent en la meua pràctica quotidiana, en la meua solidaritat, la meua sororitat i el meu feminisme; en

la meua capacitat d'acompanyar tan-tes persones empobrides per sistemes estructurals que deshumanitzen; en la meua força per seguir defensant els drets humans com ho vas fer tu; en el meu braç que s'ofereix per seguir aixecant tantes persones negades en la seva identitat; en la meua fe per seguir anunciant i cridant al món la *Bona Nova* que introdueixes en la meua vida. La societat i les Esglésies (que s'atribueixen el fet de tenir la potestat de la teua autoritat) han de comprendre que la teua Gràcia també inunda la vida d'aquelles persones i creients negades en el més sagrat: *la seva Identitat*.

L'Església com a taula compartida

És possible ser una persona trans i creient? Aquesta és la gran pregunta que encara envaeix les nostres vides; i he de dir amb profunda rotunditat que sí, que és possible; a l'Església hi ha espai per a totes les persones. L'Amor del Déu de la Vida no nega ni rebutja cap ésser humà. Si dius que estimes Déu i no estimes les altres persones, llavors no estimes el Déu dels evangelis: «Estimeu-vos com jo us he estimat». Aquestes paraules són la columna vertebral per al seguiment del Déu de Jesús. Comprendre, sentir i viure evangèlicament aquest missatge és el que fa possible que segueixi vivint en integritat el meu *Ser i Creure* en Jesús, el Déu encarnat en la humanitat. Les persones LGTBI+ creients ja no volem engrunes, ni una compassió que calmi consciències, i encara menys un assistencialisme empobrit. Volem dignitat, la qual cosa implica caminar en

igualtat de condicions, d'oportunitats i responsabilitats dins de l'Església. En una paraula, volem i exigim que se'ns torni a reconèixer en la nostra Identitat. I això passa per tenir veu i vot dins de les estructures eclesials en les quals també vam ser batejades.

L'Església d'avui està cridada a ser una taula compartida on totes les persones tinguem espai. L'Església de Jesús anuncia, acull, abraça i posa en alts trons de glòria a tota la humanitat, sobretot aquelles persones arraconades per la norma, la institució, l'estructura, la societat...

Els deures pendents de l'Església

No podem deixar d'escoltar el crit del servent que pateix i que clama justícia en les estructures eclesials. Al Sínode, entre altres temes com el de les dones, els abusos sexuals dins de l'Església, etc., va sortir el crit de dignitat i inclusió real de les persones LGTBI+ en l'estructura eclesial. L'Església, en fidelitat al seguiment de Jesús, té la gran responsabilitat de *caminar unida i escoltar* a totes les persones creients. No podem oblidar que les persones empobrides han d'«ocupar el lloc central» dins de l'Església de Jesús; entre elles, les persones LGTBI+ que no se senten acceptades en l'Església. L'Església del Jesús dels evangelis està cridada a *curar ferides, a demanar perdó, a reconèixer i a acollir* en el seu si a totes aquelles persones expulsades a la diàspora per ser com són.

Demanar perdó, reconèixer i acollir són quatre paraules que l'Església ha de posar en pràctica en relació amb les persones LGTBI+ creients. Dema-

nar perdó per haver-nos negat la dignitat de fillis de Déu, per haver-nos expulsat de la taula compartida per la nostra orientació i identitat de gènere. Reconèixer-nos en la nostra identitat tan vàlida i beneïda com qualsevol altra. I acollir-nos com a germanis i fillis d'un mateix Pare-Mare que es desvia sense deixar ningú enrere. És important recordar que el reconeixement de les persones LGTBI+ dins de l'Església

implica que tinguem veu, vot, benedicció sacramental, participació activa en la vida eclesial, responsabilitat de ser testimoni viu d'aquell Jesús que va donar la seva vida per salvar-nos, dignificar-nos, humanitzar-nos, divinitzar-nos. Això només és possible si deixem enrere mirades immanents, estratègies humanes, càlculs polítics o batalles ideològiques i ens obrim a parlar amb el cor i a mirar amb els ulls de Déu.

EPÍLEG: DE LA FOSCOR A LA LLUM

Juanjo Peris

«Tenim ple dret i ple deure, com a cristians/nes adults/tes, de compartir preocupacions i esperances. Sempre oberts al Déu viu i a l'esperit d'acolliment dels/de les germans/nes. Sempre a l'Església corresponsable i comunional. Sempre, superada l'amargor estèril i amb una voluntat sincera de donar testimoniatge, d'obrir espais i de crear comunió.

L'Esperit del Crucificat Ressuscitat Jesús us acompanya, sobretot en mig de les ombres i les creus. Per Ell, la nostra vida és ja Pasqua...», Pere Casaldàliga.¹

Moltes històries de vida *queer* tenen en comú el fet d'haver patit experiències de rebuig i estigma, però també estan plenes d'honestedat, autenticitat, coratge, força i resistència. Passen de la vergonya i la por a l'orgull i la visibilitat. De la foscor a la llum. Gràcies Pili, Bea, Antonio, Sònia, Txus i Niurka per sentir-vos cristians adults i compartir les vostres històries amb

tots nosaltres. Necessitem escoltar històries de vida que ens ajudin a trencar amb les nostres pors i ens facilitin la reflexió.

No és fàcil ser obertament homosexual a l'Església. Heretem una visió del «dualisme grec entre cos i ànima» que va inferioritzar el cos i que va comportar «una desconfiança i desqualificació del sexe i el plaer sexual».²

1. Pere Casaldàliga, Carta inèdita enviada a la trobada estatal «Cristianisme i Homosexualitat», celebrada a Torremolinos, (Málaga) el març de 2003.

2. Luís Corrêa Lima, SJ: *Teología y LGBT+.* *Perspectiva histórica y desafíos contemporáneos.* Buena Prensa, 2022, (p. 16). En uns altres moments Corrêa afegeix: «“Sigueu fecunds i multipliqueu-vos” (Gn 1,28) va ser escrit en temps de l'exili de Babilònia. Per al poble expulsat de la terra i sotmès a una potència estrangera, créixer era fonamental per a la supervivència de la nació, de la cultura i de la religió»

Malauradament, hi ha hagut grans dificultats per conviure amb la diversitat: les relacions sexuals entre persones del mateix sexe han estat percebudes, al llarg de la història, com a pecat, delicte, malaltia o amenaça. L'acusació de sodomia es va utilitzar, fins i tot, per justificar el domini i la conquesta.

Moltes cultures indígenes i precoloniales coneixien i acceptaven la intimitat entre persones del mateix sexe o l'existència d'un tercer gènere. En són un exemple els «Dos Esperits», terme paraigua que recull diferents acceptacions de diferents cultures i llengües abans de la colonització per referir-se a variacions de gènere i/o atracció pel mateix sexe entre els pobles originaris de l'Amèrica del Nord. Molts gaudien de l'acceptació de la comunitat i fins i tot adoptaven rols de responsabilitat, situació que va perviure fins a l'arribada dels colons europeus.

Moltes persones *queer* han crescut sense referents, entre la por i el silenci. Créixer en una societat discriminatòria i fòbica ens va portar a viure amb por o vergonya, i ens va privar de les eines necessàries per al descobriment personal i d'informació vital, com pot ser tot el que es refereix al consentiment. La major part dels problemes expressats

per persones LGBTIQ+ que demanen ajuda professional es vincula amb un rebuig que, sovint, va començar en la família o en l'escola.³ Les taxes de suïcidi són més altes entre la població LGBTIQ+.

L'acceptació de la pròpia identitat és un punt de no retorn per a moltes persones *queer*. El *coming out* (o «sortida de l'armari») representa un exercici d'autenticitat i veritat. Per a un cristià, suposa reconèixer-se com a imatge de Déu i pensar que t'estima i et beneix quan actues com a persona *queer*, perquè ho vius com a do de Déu.⁴

Però acceptar la pròpia identitat pot suposar, per a moltes persones creients, una ruptura dolorosa o posar en crisi la pertinença a l'Església. «Què hi faig, jo, aquí?», es preguntava l'Antonio. La cerca de comunitats on poder ser autèntics i sentir-nos segurs és un element comú. De fet, el concepte de «sexili» ens parla del fenomen que porta les persones *queer* a emigrar per trobar un lloc on viure una vida amb més possibilitats de ser viscuda, on es pugui viure una vida sense patir rebuig, discriminació ni violència.⁵

L'agermanament amb altres col·lectius marginats és un factor identitari en molts grups LGBTIQ+ des del seu

(p. 62). També afirma que el «pecat sexual» era entès com l'acció dels òrgans genitals o ús indegut del «líquid seminal» (p. 35).

3. Cito el testimoni d'un company del London Gay Men's Chorus: «He pres drogues durant divuit anys pel trauma viscut ja en la meua infantesa, *bullying* a l'escola i la pèrdua de la meua parella a causa de la SIDA. Molts d'aquests anys vaig participar en entorns de *chemsex**, unes conductes que gairebé em destruïren la vida. Finalment, em vaig recuperar, i l'any 2015 vaig deixar les drogues. Vaig decidir començar LGMCa** després que un company del cor em demanés ajuda per la seva addicció». **Chemsex*: fenomen que consisteix en l'ús de substàncies psicoactives per tal de mantenir relacions sexuals durant un temps que es vol força llarg. **LGMCa: grup de suport entre persones que pateixen o han patit addiccions al London Gay Men's Chorus.

4. Miguel Sánchez Zambrano: *Homosexualidad. Las razones de Dios*. San Pablo, 2022.

5. Ignacio Elpidio Domínguez Ruiz: *Tú a Soria, yo a Barcelona*. Egales, 2023.

origen.⁶ Aquesta solidaritat continua sent crucial per a molts, perquè genera espais de trobada i de comunió. Als Estats Units, ja en el mateix any de la revolta de Stonewall, es van crear comunitats de suport a cristians LGTBIQ+, en les quals era possible ser obertament creient i *queer*.⁷ Així, fins i tot en un context d'estigma i d'exclusió com el de la pandèmia de VIH+, trobem una Església que acompanya i s'absté de condemnar les persones que sofreixen.

Les històries plenes d'autenticitat, veritat i coratge poden ser llum per a tot el Poble de Déu. No podem malgastar els dons de la gent *queer*, que poden ser «únics brindant un missatge de compassió, perdó i autoacceptació».⁸

Que ens poden ajudar a caminar cap a una Església en la qual les persones LGTBIQ+ puguin desenvolupar tots els seus dons. Que sigui un espai segur que permeti que els menors LGTBIQ+ creixin amb dignitat. Que ofereixi espais de reconciliació per als qui hagin de sanar ferides. Volem una Església que ofereixi pastoral a persones LGTBIQ+ i a les seves famílies, en la qual tots puguem accedir als sacraments. Una Església reconciliada amb la nostra corporeïtat, més lliure, diversa, descolonial i inclusiva.

Gràcies altra vegada Pili, Bea, Antonio, Sònia, Txus i Niurka per aportar llum amb les vostres històries. M'agradaria que servissin per obrir espais i crear comunió.

6. Per exemple, Marsha P. Johnson i Sylvia Rivera, icones de la revolta de Stonewall, van crear el moviment STAR, que proporcionava una llar a joves trans i gais que patien violència als carrers. Un exemple de transversalitat a Espanya el podem veure en la pel·lícula d'Alejandro Marín *Tè estoy amando locamente* (2023), on veiem com el moviment LGTBQ+ a Andalusia neix proper i solidari amb altres lluites veïnals i socials.

7. El 1969, l'agustí Patrick X. Nidorf fundà Dignity als EUA. En paraules seves, «sembla obvi que l'església no cobreix les necessitats de la comunitat gai». Més tard, el 1977, la germana Jeanine Gramick i el pare Robert Nugent van fundar, a Nova York, el New Ways Ministry, una iniciativa dedicada a gais i lesbianes catòlics.

8. Alan Downs: PhD. *The Velvet Rage. Overcoming the Pain of Growing Up Gay in a Straight Man's World*. LifeLong Books, 2012 (p. XV).

Pili Gómez és la dona de la Beatriz, mare de l'Andrés i el Pedro, bessons, i treballa en l'educació concertada com a mestra de primària. Forma part de les Comunitats de Vida Cristiana a Sevilla (CVX). És una dona profundament creient, una dona d'Església que ha experimentat en la seva vida la força i la importància de la comunitat cristiana. Per això mateix no desisteix de la seva obstinació de continuar lluitant, des de dins, per la igualtat, per una Església que creixi a l'estil de Jesús on totes i tots tenim cabuda.

Beatriz Blesa és la dona de la Pili, i és llicenciada en Filologia Hispànica, amb una diplomatura en Ciències Religioses. Dedica la seva vida a l'educació en un centre religiós i nodreix la seva fe en les Comunitats de Vida Cristiana, on a més pot viure la missió des d'una perspectiva internacional, comunitària i orientada a les perifèries. Se sent molt orgullosa de formar part de l'Església i de la seva comunitat com a dona i lesbiana. Pel que fa a l'àmbit eclesial, comparteix il·lusió amb altres dones en la Revuelta de Mujeres en la Iglesia i participa en l'equip de Pastoral de la Diversitat (PADIS+G) a Sevilla.

Antonio Cosías Gila és llicenciat en Magisteri per la Universitat de Sevilla i va estudiar Catequètica en el Centre d'Estudis Teològics de Sevilla. És cofundador de l'Associació Ichthys - Cristian@s LGTBI+H de Sevilla (2004), on actualment és responsable

de les Xarxes Socials i forma part de l'Equip d'Acompanyants a persones creients LGTBI. Des de fa uns quants anys publica a les xarxes socials d'Ichthys una reflexió a l'Evangeli de cada diumenge, dins del seu blog *Déu sense Armari* (diossinarmario.blogspot.com).

Txus Garcia és escriptor, educador no formal i acompanyant espiritual. Activista LGTBIQA++ i antiespecista independent. Pel que fa a l'espiritualitat, la viu des d'un esperit inclusiu, interreligiós i comunitari. Estudiós de la simbologia i de teologies feministes i *queer*. És practicant xamànic, diaca de l'ARCWP i cristià de base, amb vocació de servei a la comunitat i en lluita per un món més just, pacífic i solidari per a tots els éssers, en comunió amorosa amb la natura. IG: @txusgarcia.

Sònia Moll Gamboa és escriptora, professora de català per a persones adultes i facilitadora de tallers literaris. Cristiana de base, activista LGTBIQA++ i exmembre de la JOC-JOBAC. Filla de mare xilena i pare excapellà alineat amb la Teologia de l'Alliberament, sempre ha intentat viure la fe des d'una mirada evangèlica radical, amb una perspectiva interconfessional, descolonial, anticapitalista i feminista.

Niurka Gibaja Yábar és una dona trans, teòloga i activista pels drets humans. Va cursar la llicenciatura de Teologia en la Universitat Centreamericana José Simeón Cañas a El Salvador

i un màster en Teologia Dogmàtica per la Universitat Pontifícia de Comillas. Actualment forma part de la comissió executiva de la Federació Estatal de Lesbianes, Gais, Bisexuals, Trans, Intersexuals i més (FELGTBI+), i és membre de Crismhom - Comunitat Cristiana LGTBI+H de Madrid.

Juanjo Peris és treballador social. Actualment viu a Londres i treballa

majoritàriament en temes de protecció a persones vulnerables. És supervivent d'abusos sexuals a l'Església. Va estudiar en el seminari i va treballar per a Càritas a Andalusia i el Marroc, però tots dos espais es van interrompre en revelar la seva orientació sexual. Participa en l'Àrea Social de Cristianisme i Justícia. Canta en el cor Gai de Londres.

Cisgènere/Cis: Terme utilitzat per fer referència a les identitats de les persones el gènere de les quals coincideix amb el sexe assignat en néixer.

Expressió de gènere: Manifestació externa del gènere individual a través de l'aparença física (roba, estètica personal, etc.), els gestos, els patrons de conducta, el nom... Pot coincidir o no amb la identitat de gènere de la persona o amb els rols tradicionals de conducta.

Gènere: Construcció cultural que s'associa als individus en funció del sexe biològic assignat en néixer. Inclou les expectatives, els prejudicis i els estereotips que una societat assigna als individus, i tradicionalment s'ha construït, en el nostre context, seguint una estructura binària (home - masculí / dona - femenina).

Heteronormativitat: Règim social i cultural que imposa l'heterosexualitat com a única sexualitat normalitzada, natural i acceptada.

Identitat de gènere: Vivència interna del propi gènere tal com la persona el sent, que pot coincidir o no amb el gènere socialment atribuït en funció del sexe assignat en néixer.

LGTBIQ+: Sigles que anomenen el col·lectiu de lesbianes (L), gais (G), transgènere (T), bisexuals (B), intersexuals (I), *queer* (Q) i altres identitats sexuals i de gènere que trenquen l'he-

teronormativitat (+). Pot aparèixer amb variants, amb més o menys sigles (com A d'asexuals). En aquest quadern s'ha respectat l'escriptura original dels testimoniatges però s'ha unificat l'ordre de les sigles.

Queer: Terme paraigua que engloba les persones que no se senten representades en un marc binari d'identitat i/o expressió de gènere. Pot identificar el col·lectiu LGTBIQ+ o pot anar més enllà. El terme, que significa 'estrany', 'rar', s'havia utilitzat històricament com a terme despectiu, però va ser reapropiat pel col·lectiu en la seva lluita pel canvi social.

Totis: Alguns activistes utilitzen la lletra «i» per a la creació d'un gènere gramatical neutre (inexistent en català), amb el qual les persones que no s'identifiquen amb el gènere masculí o femení es puguin sentir representades. També s'utilitza per expressar un plural neutre inclusiu.

Transgènere: Terme paraigua que engloba les persones la identitat de les quals i/o expressió de gènere no coincideix amb les expectatives convencionals del sexe o el gènere assignats en néixer.

Transicionar: Procés social, legal i/o mèdic que fa una persona trans per assolir el confort amb el propi cos i la seva identitat de gènere.

Cristianisme i Justícia (Fundació Lluís Espinal) és un centre d'estudis creat a Barcelona l'any 1981. Agrupa un equip de voluntariat intel·lectual que té per objectiu promoure la reflexió social i teològica per contribuir a la transformació de les estructures socials i eclesials. Forma part de la xarxa de centres Fe-Cultura-Justícia d'Espanya i dels Centres Socials Europeus de la Companyia de Jesús.

Quaderns CJ

Darrers títols

- 234. *Rics i pobres al Nou Testament*. J. I. González Faus
- 235. *L'Esperit bufa des de baix*. V. Codina
- 236. *Crist i les cultures*. C. Maza
- 237. *Contra la necronomia*. I. Zubero
- 238. *Del Sínode al jubileu: construint comunitat en diàleg*. C. Inogés
- 239. *Donar raó de l'esperança en temps d'incertesa*. F. J. Vitoria
- 240. *Cap al postcapitalisme*. R. Díaz-Salazar
- 241. *Testimonis d'un Déu que no estranya*. Cristianisme i Justícia

La Fundació Lluís Espinal envia gratuïtament els quaderns CJ. Si desitgeu rebre'ls, demaneu-los a:

Cristianisme i Justícia

Roger de Llúria, 13, 08010 Barcelona

93 317 23 38 • info@fespinal.com

www.cristianismejusticia.net

També podeu descarregar-los a:

www.cristianismejusticia.net/quaderns

Collabora amb nosaltres:

www.cristianismejusticia.net/donatius

Maig del 2025 • Tiratge: 35.000 exemplars

